T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Türkçe Öğrenim, Araştırma ve Uygulama Merkezi
(TÖMER)

Kerimbek Zhylbek Senbekuly'nın "6D021400 – Edebiyat Bilimi" alanında felsefe doktoru (PhD) derecesini almak için hazırladığı "Türk ve Kazak Edebiyatındaki Dinî İmgeler Sistemi (XIX. yy. sonu – XX. yy. başı)" konulu doktora tez çalışmasına ilişkin yurtdışı tez danışmanının

RAPORU

Doktora öğrencisi Zhylbek Kerimbek, Türk ve Kazak edebiyatının oluşum ve gelişim yolundaki dinî imgelerin incelenmesi, oluşturulması ve şiirsel niteliğini ana hedefi olarak belirlemiştir. Tez çalışması, dinî imgeler ile kıssa-destan örneklerinin hedefe yönelik olarak gruplandırılması ve sistemleştirilmesi, yayınlanmış veya henüz basılmamış hikâye ve kıssaların tespit edilmesi, bilimsel dolaşıma sokulması, Arapça (kadim, eski yazı) ve Latin alfabesindeki el yazması metin örneklerinin günümüz alfabesine geçirilmesi, baskıları ve nüshaları üzerine tarihsel ve genetik araştırmalar yapma, dinî kıssa-destanların oluşumu, gelişimi ve tür özellikleri esas alınarak bugüne kadar çalışılmış ve yayınlanmış araştırma eserlerine dayanmaktadır.

Bununla birlikte Türk halklarındaki dinî kıssa-destan söyleme geleneğine dikkat çekerek, bunları Türk, Tatar-Başkurt halklarının mirasıyla karşılaştırarak incelemiş ve yeni görüşler ileri sürmüştür. Araştırmacının önerdiği ve ileri sürdüğü yeni sonuçlar kanıtlanmış, bilinen çözümlerle karşılaştırılıp analiz edilmiş ve araştırmacının katkılarının özgünlüğü ortaya konmuştur.

Tez çalışmasının yerli edebiyat bilimi alanındaki yenilik düzeyi de yüksektir. Edebiyat araştırmaları açısından yapılan analizler yeni neticelere ulaşmayı mümkün kılmıştır. Tezde yer alan bilimsel sonuç ve ilkelerin neredeyse tamamının yeni olduğunu söylemek mümkündür. Tez çalışmasında amaç ve hedefler doğru bir şekilde belirlenir. Çalışma sırasında kullanılan yöntemler ve her bölümden elde edilen sonuçlar birbiriyle uyumludur. Tezin her bölümünün sonucu yeterli düzeyde bilimsel analizlere dayanmaktadır.

Sonuç olarak, El-Farabi Kazak Milli Üniversitesi Filoloji Fakültesi, Kazak Edebiyatı ve Edebiyat Teorisi Anabilim Dalı doktora öğrencisi Kerimbek Zhylbek'in "6D021400 – Edebiyat Bilimi" alanında felsefe doktoru (PhD) derecesini almak için hazırladığı "Türk ve Kazak Edebiyatındaki Dinî İmgeler Sistemi (XIX. yy. sonu – XX. yy. başı)" konulu doktora tez çalışmasının bilimsel gereksinimleri karşıladığını ve Felsefe Doktoru (PhD) derecesi almaya layık olduğunu düşünüyorum.

Prof. Dr. Nezir Temur
Gazi Üniversitesi, Ankara, Türkiy

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Türkçe Öğrenim, Araştırma ve Uygulama Merkezi
(TÖMER)

Керімбек Жылбек Сенбекұлының «6D021400 – Әдебиеттану» мамандығы бойынша философия докторы(PhD) дәрежесін алу үшін дайындаған «Түркі және қазақ әдебиетіндегі діни образдар жүйесі (XIX ғ.соңы -XX ғ.басы)» тақырыбындағы диссертациялық жұмысына шетелдік кеңесшінің

ПІКІРІ

Докторант Жылбек Керімбек түркі және қазақ әдебиетінің қалыптасу, даму жолындағы діни образдардың зерттелуін, қалыптасуын, поэтикалық сипатын айқындауды негізгі мақсаты етіп қояды. Діни образдар мен қисса-дастандардың үлгілерін мақсатты түрде топтастыру, жүйелеу, осы уақытқа дейінгі жарияланған немесе әлі де баспа бетін көрмеген хикаят-қиссаларды іздестіру, ғылыми айналымға түсіру, қолжазба үлгілерін араб (қадым, төте), латын жазуларындағы мәтіндерді қазіргі әріпке көшіру, басылымдары мен нұсқаларына тарихи-генетикалық зерттеулер жүргізу, діни қисса-дастандардың қалыптасуы, дамуы, жанрлық сипаты жайындағы осы кезге дейін жарық көрген зерттеу еңбектерді негізге алады.

Сонымен қатар түркі халықтарындағы діни қисса-дастан жырлау дәстүріне назар аударып, түрік, татар-башқұрт халықтарының мұраларымен салыстыра зерттеп, жаңаша пайымдаулар жасау сияқты міндеттерді қою арқылы қол жеткізген.

Ізденуші ұсынған жаңа тұжырымдар дәлелденіп, бұрыннан белгілі шешімдермен салыстырыла талданып, зерттеушінің өз тарапынан қосқандары ажыратылып көрсетіледі.

Зерттеу жұмысының отандық әдебиеттану саласында жаңашылдық деңгейі де жоғары. Әдебиеттану тұрғысынан жасалған талдаулар жаңа нәтижелер алуға қол жеткізген. Диссертациядағы ғылыми нәтижелер мен қағидаттардың барлығы дерлік жаңа деуге болады

Диссертация жұмысында мақсаттар мен міндеттер дұрыс қойылған. Жұмыс барысында қолданылған әдістемелер мен әр бөлімнен алынған қорытындылар мен тұжырымдар бір-бірімен үйлеседі. Диссертацияның әр

T.C. Gazi Üniversitesi TÖMER Müdürlüğü, Emniyet Mahallesi TOKİ Blokları C Blok Yenimahalle//ANKARA
Tel: 0 312 202 83 60-61 tomer@gazi.edu.tr

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Türkçe Öğrenim, Araştırma ve Uygulama Merkezi
(TÖMER)

тарауының қорытындысы жеткілікті түрде жасалған ғылыми талдауларға негізделген.

Қорыта келгенде, әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті филология факультеті қазақ әдебиеті және әдебиет теориясы кафедрасының PhD докторанты Керімбек Жылбектің «Түркі және қазақ әдебиетіндегі діни образдар жүйесі (XIX ғ.соңы -XX ғ.басы)» тақырыбындағы «6D021400 – Әдебиеттану» мамандығы бойынша философия докторы(PhD) дәрежесін алу үшін дайындаған диссертациялық жұмысы ғылыми талаптарға толықтай сай келгендіктен философия докторы(PhD) дәрежесін алуға лайықты деп санаймын.

Незир Темур,
PhD доктор, профессор,
Гази Университеті, Анкара, Түркия

T.C. Gazi Üniversitesi TÖMER Müdürlüğü, Emniyet Mahallesi TOKİ Blokları C Blok Yenimahalle//ANKARA
Tel: 0 312 202 83 60-61 tomer@gazi.edu.tr